

Dk. David Turner, Injili ya Yohana, Kikao cha 13, Yohana 11:1-57

© 2024 David Turner na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. David Turner katika mafundisho yake juu ya Injili ya Yohana. Hiki ni kipindi cha 13, Nyakati za Tense huko Yerusalemu, Yesu Amfufua Lazaro, Yohana 11:1-57.

Habari, mimi ni David Turner. Karibu kwenye video yetu ya Yohana sura ya 11. Tumekuwa tukimfuata Yesu katika huduma yake huko Yerusalemu tangu alipowasili katika Yohana sura ya 7 kupitia Sikukuu ya Sukkot, na kisha katika sura ya 10 kwa kusitishwa kidogo kati ya Sukkot katika vuli na Hanukkah, Sikukuu ya Kuweka wakfu wakati wa baridi kali. Kwa bahati mbaya kwetu na haswa kwa Yesu, hakuna mtu anayependa kuhusika katika kuongezeka kwa mvutano na kuongezeka kwa hasira na kuongezeka kwa mabishano, lakini hiyo ndiyo simulizi ambayo tumekuwa tukifuata.

Kwa hivyo, si tukio la kupendeza kufuata jinsi hadithi inavyoendelea katika hatua hii, lakini ni kipimo cha ukweli ambacho sote tunahitaji kuelewa na kumeza tunapotazama hadithi ya Yesu, sio tu katika Injili ya Yohana lakini katika mapokeo ya synoptic pia. Kwa hiyo, katika Yohana sura ya 11, tunafikia pengine muujiza wa kustaajabisha zaidi kati ya miujiza yote ya Yesu katika Yohana, ufufuo wa Lazaro. Kwa hivyo kama ilivyokuwa desturi yetu, tutaendelea tu kufuata masimulizi hayo na kupata mtiririko wa jumla, na tutarudi na kuangalia mambo fulani mahususi ambayo ni muhimu sana katika simulizi lenyewe.

Kwa hivyo kwanza, hadithi inapita. Simulizi la Yohana 11 linaanza hasa mwishoni mwa Yohana sura ya 10 kwa kusema kwamba Yesu ameondoka Yerusalemu na amekwenda Bethania ng'ambo ya Yordani. Hilo lingekuwa rejea kwa eneo fulani mashariki mwa Yordani.

Hatuna uhakika ni wapi hasa . Inatambulika kama mahali ng'ambo ya Yordani mwaka wa 1040 ambapo Yesu alikuwa akibatiza, au uniwie radhi, ambapo Yohana alikuwa akibatiza siku za kwanza. Kwa hiyo, tuna udanganyifu katika 1042 nyuma kwa sura ya 1 na mstari wa 28 ambapo inasema, kwamba haya yote yalitokea Bethania ng'ambo ya Yordani ambapo Yohana alikuwa akibatiza.

Hii ni tovuti isiyojulikana na haijulikani wazi ilikuwa wapi. Tutakuwa na mengi ya kusema kuhusu hili baada ya muda mfupi. Kwa madhumuni ya njama ya hadithi, kimsingi ni hiatus hii ndogo huko Bethania, popote ilipo.

Kwa madhumuni ya hadithi basi, Yesu ameacha mabishano makali na upinzani na, tunaweza kuthubutu kusema hivyo, umati wa watu ambao ulikuwa unafanya kazi dhidi yake katika Yohana 7 hadi 10 huku ukiongezeka hadi kufikia kiwango cha homa.

Kwa hiyo, anauacha mji na kwenda mashambani hadi mahali ambapo ni tulivu zaidi . Tunaambiwa katika mwisho wa sura ya 10 kwamba katika eneo hili watu wengi walimwendea na wakasema, ingawa Yohana hakuwahi kufanya ishara yoyote, yote ambayo Yohana alisema juu ya mtu huyu yalikuwa ya kweli.

Kwa hiyo, tuna uthibitisho mdogo wa kuvutia wa Yohana Mbatizaji hapa ndani kabisa ya injili ya Yohana sura ya 10. Hatufikirii kuwa tumesikia mengi kuhusu Yohana tangu Yesu alipomtaja kwa ufupi katika sura ya 5 na kwa kuwa Yohana mwenyewe alitoa ushuhuda wake wa mwisho kwa Yesu katika nusu ya mwisho ya Yohana sura ya 3. Kwa hiyo, tunaambiwa mara nyingine tena mahali hapo wengi walimwamini Yesu. Asili ya imani yao, hata hivyo, ina utata kwa kiasi fulani kutokana na maandiko mengine ambayo tayari tumeyaangalia.

Kwa hiyo, basi tunaingia katika injili ya Yohana yenyewe. Wakati huohuo, huko nyuma katika eneo la Yerusalemu, Yesu ana mafungo haya mafupi, kana kwamba, huko Bethania, lakini mambo mabaya yanatokea Yerusalemu. Tunaambiwa katika sura ya 11 mstari wa 1 hadi wa 6 kwamba Yesu anajifunza kuhusu ugonjwa wa rafiki yake Lazaro, ambaye kama tunavyoenda kujua kama hatukumbuki alikuwa mtu aliyeishi Bethania, kijiji ambacho inaonekana ng'ambo ya Mlima wa Mizeituni kutoka Yerusalemu umbali wa maili chache tu.

Kwa hiyo, Yesu anapata kujua kwamba Lazaro ni mgonjwa, lakini haendi mara moja kufanya lolote kuhusu hilo. Kwa hiyo, dada waliokuwa wamempaka Yesu mafuta, mmoja wao, angalau Mariamu, ndiye aliyempaka Yesu manukato na kuipangusa miguu yake kwa nywele zake. Basi wale dada wakatuma ujumbe kwa Yesu na kusema, Bwana, yule umpendaye hawezi.

Kwa hiyo, Yesu anaposikia hivyo, anazungumza kwa njia isiyoeleweka, ugonjwa huo hautaisha katika kifo. La, ni kwa ajili ya utukufu wa Mungu ili Mwana wa Mungu atukuzwe kwa njia hiyo. Tuna maelezo ya mabano katika mstari wa 5 kutoka kwa mwandishi, mhariri, Yohana, kueleza hili.

Yesu alimpenda Mariamu na dada yake na Lazaro, hivyo aliposikia kwamba Lazaro ni mgonjwa, alikaa hapo kwa siku mbili zaidi. Taarifa hizo mbili hazionekani kufanya kazi pamoja, sivyo? Aliwapenda Martha na dada yake na Lazaro, hivyo alipomwona Lazaro, alisikia kwamba Lazaro ni mgonjwa, akakaa mahali alipokuwa kwa siku mbili. Kisha akawaambia wanafunzi wake, Twendeni tena Yudea.

Mara tu Yesu anapopendekeza safari ya kurudi Yudea na kuwaambia wanafunzi kwamba warudi, mara wanamwambia, Rabi, Mwalimu, hujui kwamba walikuwa karibu kukuua huko si muda mrefu uliopita? Katika mstari wa 8, bado unarudi? Je, una uhakika kwamba tunapaswa kufanya hivi? Na Yesu akasema, je, hakuna 12, tena lugha ya fumbo kidogo hapa katika mstari wa 9, je, hakuna saa 12 za mchana? Yeyote anayetembea mchana hatajikwaa, kwa maana huona kwa nuru ya ulimwengu huu. Ni

wakati mtu anapotembea usiku hujikwaa, kwa maana hawana mwanga. Kwa hiyo, Yesu anaonekana kujieleza mwenyewe na wanafunzi wake kama wale walio na nuru, na ingawa wanarudi kwenye hatari, watakuwa sawa.

Wao si kama watu wa usiku ambao hawana mwanga, na hivyo watajikwaa. Kwa hiyo, tuna lugha hapa katika sura ya 11 ambayo inaturudisha kwenye fundisho zima la Yohana kuhusu nuru na giza, uwili wa kimaadili huko ukirudi nyuma hadi kwenye Yohana sura ya 1, utangulizi, na ulioangaziwa hivi karibuni na sura ya 8, mstari wa 12, Mimi ndimi nuru ya ulimwengu, na labda ilionyeshwa na Yesu kumponya kipofu ambaye hatimaye aliweza kuona nuru katika sura ya 9, kisha akaendelea kuwaeleza rafiki yetu Lazaro amelala. Nitaenda huko kumuamsha.

Kuzungumza kwa uthabiti juu ya kifo, lakini kutoeleweka na wanafunzi katika mstari wa 12. Bwana, kama akilala, atapona. Walifikiri, unajua, Yesu anazungumza juu yake akiwa amelala kweli.

Kisha Yesu akawaambia waziwazi, katika mstari wa 14, kwamba Lazaro amekufa. Kwa ajili yenu, nafurahi kwamba sikuwapo, ili mpate kuamini. Twende kwake.

Kwa hiyo, Yesu sasa kimsingi anafichua kwao kwamba atafanya jambo ambalo litakuwa la kustaajabisha, na uhakika wa kwamba Lazaro tayari amepita utafanya jambo hilo kuwa la kuvutia hata zaidi. Ndipo Tomaso anawaambia wanafunzi wengine, twendeni nasi, ili tufe pamoja naye. Sasa kifo cha hivi karibuni ambacho kimetajwa ni cha Lazaro, lakini sidhani kama hicho ndicho anachorejelea Thomasi hapa.

Nadhani Tomaso anarejelea katika mstari wa 16 nyuma ya kile wanafunzi walichomwambia Yesu katika mstari wa 8. Muda mfupi uliopita, Wayahudi walikuwa wakijaribu kukupiga kwa mawe, nawe unarudi nyuma. Kwa hiyo Tomaso anaposema, twende ili tufe pamoja naye, nadhani Tomaso anakiri tu kwamba kutakuwa na hatari huko Yerusalemu, na yeye na wanafunzi wengine wanaweza kuishia kufa wakirudi. Lakini ikiwa huko ndiko Yesu anakoenda, basi huko ndiko wataenda pia.

Kwa hiyo, haya yote yanatuongoza hadi kwenye mstari wa 17, ambapo Yesu hatimaye anarudi Yerusalemu, na tuna mazungumzo fulani yanayotokana na hayo. Kwanza, anakutana na Martha, ambaye anapata habari kwamba anakuja na kwenda kumlaki. Na jambo la kwanza kabisa ambalo Martha anamwambia Yesu katika mstari wa 21 ni kwamba, kama ungalikuwa hapa, ndugu yangu hangalikufa.

Hii inaonyesha kiasi cha imani cha kuvutia kwa upande wake, lakini labda imani yake ni tu kufikiri kwamba kwa kuwa sasa amekufa, hakuna chochote unachoweza kufanya kuhusu hilo. Kwa hiyo, Yesu anapomwambia, ndugu yako atafufuka katika mstari wa 23, Martha anasema, Najua atafufuka katika ufufuo siku ya mwisho. Yote hayo, bila shaka, ni ya kweli na ya kweli na yanaonyesha imani kwa upande wake.

Pia alimwambia Yesu katika mstari wa 22, kama ungalikuwa hapa, ndugu yangu hangalikufa, lakini najua kwamba hata sasa Mungu atakupa chochote utakachomwomba. Kwa hiyo, pengine hakukata tamaa kwamba ndugu yake alikuwa amepotea, lakini alikubali kwamba Lazaro alikuwa amekufa kweli. Yesu anaposema, ndugu yako atafufuka tena, yeye hachukui wazo la kwamba labda ingawa anaamini kwamba Mungu atafanya chochote ambacho Yesu anauliza, Yesu hatamwomba Mungu amrudishe Lazaro mara moja.

Kwa hivyo, kwa hali yoyote, Martha ana mchanganyiko kidogo wa imani na ukosefu wa imani hapa, labda imani zaidi kuliko kukosa, lakini inafurahisha kuona uelewa wake wa kile anachofikiri Yesu atafanya. Kwa hiyo, kwa kujibu maelezo ya Martha, ambayo tunaweza kuyaita eskatologia ya wakati ujao, anaamini katika hukumu ya mwisho na ufufuo ili kuiendeleza, kuitangulia, Yesu anajibu katika mstari wa 25, Mimi ndimi ufufuo na uzima. Yeye aniaminiye mimi, hata akifa, ataishi, na cha kufurahisha zaidi, ye yote anayeishi kwa kuniadini hatakufa kamwe.

Kisha akamwambia Martha, unaamini hivyo? Kisha Martha anatoa ungamo mzuri sana wa imani katika mstari wa 27, naamini wewe ni Masihi, Mwana wa Mungu ambaye atakuja ulimwenguni. Hasemi lolote hususa kuhusu ufufuo katika hilo, lakini anathibitisha imani yake katika Lazaro. Kwa hiyo, baada ya mazungumzo haya, Martha anarudi na kumwita Mariamu, na sasa Mariamu, dada yake, anakuja kuzungumza na Yesu katika mstari wa 28 na unaofuata.

Martha anamwambia Mariamu, mwalimu yuko hapa, anakuomba. Mariamu kusikia hivyo, anainuka haraka na kwenda kwake. Hata hivyo, Yesu hakuwa ameingia kijijini kulingana na mstari wa 30, lakini watu walikuwa wamesikia kwamba anakuja na hivyo walikuwa na hamu ya kukutana naye.

Kwa hiyo Mariamu anapotoka nje, wale waliokuwa ndani ya nyumba wanafikiri labda anaenda kaburini kusali, kulia, na hivyo wanamfuata. Kwa hiyo, anapofika mahali ambapo Yesu alikuwa, kulingana na mstari wa 32, anaanguka miguuni pake na kusema jambo lile lile hasa ambalo Martha alikuwa amesema katika mstari wa 21. Kwa hiyo, 32 akirudia tena kwamba Bwana, kama ungalikuwa hapa, ndugu yangu hangalikufa.

Kwa hiyo, mazungumzo kati ya Yesu na Mariamu hayaendi mbali zaidi ya hapo. Simulizi hilo sasa lina Yesu karibu na kaburi, karibu na Bethania, na kwa hiyo mambo yataanza kusonga mbele upesi zaidi. Kwa hiyo, Yesu anapomwona analia na Wayahudi waliokuja pamoja naye pia wakilia, tuna tukio hapa linalohusisha hisia nyingi na nadhani tunaona katika maandiko na hata katika tamaduni za kisasa za Mashariki, bila kusahau kale, kulia na kuomboleza ni jambo la umma sana.

Nadhani katika ulimwengu wa sasa wa Magharibi tunatabia ya kuzima kilio chetu na maombolezo ya kifo cha hata wapendwa wetu wakubwa na huwa tunafikiri kuna jambo lisilo la heshima juu ya kuonyesha hisia nyingi sana wakati wa mazishi hata ikiwa tunampenda sana mtu ambaye amepita. Sio sana katika nyakati za zamani na hata katika nyakati za kisasa katika Mashariki ya Karibu. Kwa hiyo, Yesu anaguswa sana rohoni na kufadhaika, anaguswa sana rohoni na kufadhaika.

Mfano mwingine wa ubinadamu wa Yesu katika ile inayoitwa injili ya kiroho ambapo baadhi ya wasomi wamesema miguu ya Yesu haigusi kabisa ardhi. Nadhani wamekosea kuhusu hilo. Akiwa amehuzunishwa sana na huzuni ya dada za Lazaro na wale walio pamoja nao, Yesu asema, mmemweka wapi? Kwa hiyo, wanasema, njoo uone Bwana na wakati huo, Yesu mwenyewe anaangua kilio.

Yohana 11:35 mara nyingi huitwa mstari mfupi zaidi katika Biblia. Wayahudi wanakubali jambo hilo, watazamaji, na kuona jinsi Yesu alivyompenda Lazaro. Kwa hivyo kila kitu ni cha joto sana na kisicho na hisia na kihemko kwa wakati huu na kwa hivyo ni eneo la kilio la upendo mkuu na heshima na urafiki kati ya Yesu na watu hawa ambao walikuwa marafiki zake.

Hata hivyo, katikati ya tukio hilo lote zuri la upendo wa kweli na maombolezo, tuna maelezo haya ya aina ya kutoamini au maneno ya kejeli yanayotolewa katika mstari wa 37. Baadhi yao walisema, je, yeye aliyefungua macho ya yule kipofu hangeweza kumzuia mtu huyu asife? Kwa maneno mengine, ikiwa yeye ni mkuu na mwenye nguvu sana, na ikiwa hakika madai yake ni ya kweli naye ni Masihi, kwa nini aliruhusu rafiki yake mpendwa afe? Kwa kuwa na manufaa ya maoni ya mfasiri ya msimulizi katika hadithi ya nyuma, sisi tunaosoma Yohana 11 tunafahamu kwamba Yesu ameruhusu hili kimakusudi litendeke na kwamba ameahidiwa bila kukusudia kufanya jambo fulani kulihusu. Kwa hiyo, tunaweza sasa kuona kutokana na maelezo haya katika mstari wa 37 kwamba watu hawa watakuwa na ujio kidogo.

Kisha mstari wa 38 unatuambia kuhusu ufufuo halisi wa Lazaro. Anafika kwenye kaburi lenyewe na tunakumbushwa kwa mara nyingine tena katika mstari wa 38 kwamba ameguswa sana, akaja kaburini. Lilikuwa ni pango lililokuwa na jiwe lililowekwa kwenye mlango.

Ondoeni jiwe, alisema. Bila shaka, katika hatua hii katika nyakati za kale bila kuwa na dawa yoyote na katika hali ya hewa ya joto, mtengano na harufu inayohusiana ingekuwa inapenya kaburi. Sababu moja kwa nini unafunika mlango kwa jiwe.

Martha anaongea na kusema, Bwana, sasa kuna harufu mbaya. Amekuwa huko siku nne. Kisha Yesu anamkumbusha Martha katika mstari wa 40, je, sikukuambia kwamba ukiamini utauona utukufu wa Mungu?

Yesu amemwambia katika mstari wa 23, ndugu yako atafufuka. Yeye aniaminiye mimi ataishi hata akifa. Hata wale wanaoishi ndani yangu hawatakufa kamwe.

Je, unaamini hili? Kwa hiyo hapa katika mstari wa 40, Yesu anamkumbusha Martha yale ambayo alikuwa amemwambia hapo awali. Kwa hiyo, waliondoa jiwe, tunaambiwa katika mstari wa 41. Sidhani kwamba hilo lingekuwa jambo la kupendeza.

Nadhani watu wangeanza kugeuka kutoka kwa uvundo uliotoka kaburini. Katika hatua hii, Yesu anaomba, Baba, nakushukuru kwa kuwa umenisikia. Najua kwamba umenisikia siku zote, lakini nasema haya kwa faida ya watu wanaosimama hapa ili wapate kuamini kwamba wewe ulinituma .

Je, hii si mada inayorudiwa ambayo labda ndiyo kiini cha Yohana ambayo tumeona tangu aya hiyo kuu inayopendwa na kila mtu, Yohana 3:16, na hata kabla ya hapo, Mungu aliupenda ulimwengu hivi kwamba alitoa, Baba alimtuma Mwana. Muda baada ya muda, Yesu angali anakazia fikira kuwafanya watu watambue kwamba Baba alimtuma Mwana. Baada ya kusema hayo, Yesu akasema kwa sauti kuu, Lazaro, toka nje.

Na yule aliyekufa akatoka nje, mikono yake na miguu yake amefungwa sanda na kitambaa usoni. Yesu anasema, vueni nguo za kaburini, mwacheni aende zake. Mfungue kutoka kwenye kanga na mwache awe huru.

Kwa hivyo, kwa maandishi haya ya kushangaza, basi tunafika kwenye kile ambacho mara nyingi hufafanuliwa kama ishara ya saba na ya mwisho katika injili ya Yohana. Hakika hii ni sehemu kuu ya injili na ambayo inatazamia ufufuo wenyewe wa Yesu. Kwa hiyo, kutokana na hatua hii ya juu ya mchezo wa kuigiza, huu wa ajabu, wa ajabu zaidi wa miujiza ya Yesu, sasa tuna denouement, muktadha unaofuata unaotiririka kutoka humo katika mstari wa 45.

Jambo la kwanza inalotuambia pale katika mstari wa 45 ni kwamba Wayahudi wengi waliokuwa pale wanamwamini Yesu jinsi tunavyotarajia. Hata hivyo, mstari wa 46 unasikika kama nukuu iliyotangulia ya mstari wa 37. Kumbuka nyuma katika 37, watu walikuwa wakifikiri, vema, je, yule aliyefungua macho ya vipofu hangeweza kuzuia hili lisitokee? Na sasa kwa kuwa Yesu amemfufua Lazaro kama vile tu alivyofungua macho ya yule kipofu katika sura ya 9, kwa hiyo hata akaenda mbali zaidi ya hapo na kumfufua mtu aliyekufa katika sura ya 11.

Mstari wa 46, baadhi yao walikwenda kwa Mafarisayo na kuwaambia kile Yesu alichofanya. Wao, kwa kweli, walikuwa wanamlazimisha Yesu nje kwa Mafarisayo kama msemu unavyosema. Kisha makuhani wakuu na Mafarisayo wakaitisha mkutano wa Baraza.

Tunakumbuka mkutano wa mwisho wa Sanhedrini mwishoni mwa sura ya 7. Tunatimiza nini, waliuliza. Mtu huyu anafanya ishara nyingi. Tukimruhusu aendelee, kila mtu atamwamini.

Wanafikiri hii itakuwa kama uasi maarufu na itahusisha kuyumbisha utawala wa Kirumi. Na Warumi wataingia na wataliondoa hekalu letu na taifa letu. Inashangaza kwamba hilo ndilo hasa lililotokea wakati wa uasi wa Wayahudi katikati ya miaka ya 60 hadi 70 BK, kizazi kilicho mbali na wakati huu.

Kisha tuna shauri la kisiasa sana, tuseme, hata shauri la Machiavellian la Kayafa katika mstari wa 49 na zifuatazo. Kayafa, ambaye alikuwa kuhani mkuu mwaka huo, alizungumza na kusema, hamjui lolote. Kwa maneno mengine, ninyi watu hampati kweli, sivyo? Hamjui ya kuwa ni afadhali kwenu mtu mmoja afe kwa ajili ya watu kuliko taifa zima liangamie .

Maneno haya ya Kayafa mara nyingi hutumika katika mijadala ya hermeneutics kusema kwamba mara nyingi Biblia huzungumza vizuri zaidi kuliko inavyojua. Wakati mwingine hii inaitwa sensa plenior na shauri la Kayafa linatumika kwa wasimuliaji wa Biblia na manabii wa Biblia, hasa katika Agano la Kale. Sina hakika sana uhalali wa jambo hili au la, njia hii ya kutumia kile ambacho Kayafa anasema, lakini Yohana anaonyesha upesi katika mstari wa 51 katika maoni ya wahariri, kwamba hakusema hivi peke yake, lakini licha ya kutoamini kwake Yesu, bado anazungumza kama mmoja wa watendaji wa Mungu, kama kuhani mkuu mwaka huo.

Alitabiri, oh alifanya, sivyo? Alitabiri kwamba Yesu angekufa kwa ajili ya taifa la Kiyahudi na si kwa ajili ya taifa hilo tu bali kwa ajili ya watoto wa Mungu waliotawanyika ili kuwakusanya pamoja na kuwafanya kuwa kitu kimoja. Mstari wa 52 kisha unarejea kile ambacho Yesu alisema katika sura ya 10 kuhusu mchungaji kutaka kuleta watu kutoka zizi la kondoo wengine kuwa kundi moja ili kuwe na kundi moja na mchungaji mmoja. Kwa hiyo, Machiavellian, tutaiita, shauri gumu la Kayafa lilikuwa kwamba walihitaji kupanga kumwua Yesu ili kuokoa taifa zima, ili kwa maana hiyo Yesu afe kama mbadala wa taifa zima kwa sababu walifikiri kwamba harakati za Yesu zikiachiliwa kuwa kubwa zaidi, zingesababisha msukosuko wa kisiasa na Warumi wangeingia na watu wengi zaidi watakufa.

Wangepoteza hekalu na kila kitu kingine. Walichukua shauri la Kayafa, mstari wa 53, hivyo tangu siku hiyo wakupanga njama ya kumuua. Bila shaka, tayari walikuwa wamepanga njama ya kumkamata Yesu, ili kumuua, kwa hiyo sasa yaonekana walipanga kufanya hivyo hata zaidi.

Mstari wa 54 kisha unasema Yesu hakuzungumza tena hadharani kuhusu watu wa Yudea. Badala yake, aliondoka akaenda eneo lililo karibu na jangwa hadi katika kijiji kiitwacho Efraimu ambako alikaa pamoja na wanafunzi wake. Kama vile Bethania ng'ambo ya Yordani ni mahali pa giza, ndivyo na mahali hapa Efraimu ambapo Yesu

anaenda na kutumia muda fulani mbali na hatari ambayo alikuwa akikabili huko Yerusalemu.

Kwa hiyo, mahali hapa Efraimu ni katika akili za baadhi ya watu wanaohusishwa na kijiji cha Waarabu kiitwacho Et-Tell, maili 15 kaskazini mashariki mwa Yerusalemu karibu na Beth-in ambayo ni Betheli ya kibiblia. Bila shaka, pia kulikuwa na eneo la Efraimu, kabila la Efraimu, linalorudi kwenye ugawaji wa ardhi katika Agano la Kale ambalo nadhani lingekuwa kaskazini zaidi kuliko lile kuelekea Samaria. Kwa vyovyote vile, hatuna uhakika kabisa mahali hapa palikuwa.

Sio muhimu kwa jinsi hadithi inavyosimuliwa. Kwa hivyo, tumeona nini hapa? Labda njia moja ya kuangalia muundo wa simulizi jinsi inavyotiririka ni kuiona katika aina ya muundo wa kistaarabu unaomzunguka Yesu akimfufua Lazaro. Asili ya hadithi bila shaka ni wakati wa mpito mashariki mwa Yordani ambao Yesu ametumia, 10:40 hadi 42, akiturudisha nyuma kwenye siku za mwanzo za huduma ya Yohana Mbatizaji katika 1:28.

Kwa hivyo, Yesu amekwenda ng'ambo ya Yordani ili kukwepa kukamatwa tunapoanza hadithi na tunapomalizia hadithi ya Lazaro, Yesu kimsingi anaepuka njama ya mauaji kwa mara nyingine tena, wakati huu katika sehemu tofauti huko Efraimu. Kisha tutahamia kwenye huzuni ya Martha na imani yake na kulinganisha hiyo na kutokuamini kwa Mafarisayo. Martha anasema naamini wewe ndiwe Masihi.

Ni wazi kwamba Mafarisayo hawakuamini kwamba Yesu alikuwa Masihi. Huzuni ya Martha na, samahani, huzuni na imani ya Mariamu basi mara tu baada ya Martha labda ingehusishwa na imani ya baadhi ya Wayahudi waliosimama karibu baada ya ufufuo au kufufuliwa kwa Lazaro. Kwa hivyo, ikiwa tunakubali ulinganifu huu wote kama wa kukusudia au la, jambo moja ni wazi hadithi inaanza na kuishia na Yesu kukwepa kukamatwa.

Kwa hivyo, kifaa cha fasihi cha ujumuishaji, wakati mwingine huitwa kwa neno lake la Kilatini inclusio, kinafanya kazi hapa. Kwa wazi, hadithi inazingatia ufufuo wa Lazaro, ikiwa hatua zingine zote zinalingana au la kwa uzuri kama hatua hii ambayo au la ni jambo linaloweza kupingwa, lakini kwa hakika tungekuwa kwenye njia sahihi ikiwa tutaona hadithi inaanza na kumalizika na kwamba inazingatia ufufuo wa Lazaro, kumfufua kwa Lazaro. Jambo lingine hapa ambalo ni, nadhani, la kufurahisha ni jinsi neno Bethania linatumiwa.

Tuna neno hili Bethania ng'ambo ya Yordani na tuna Bethania karibu na Yerusalemu. Kwa hivyo, tuna Bethania mbili tofauti. Kile ambacho tunakifahamu kwa kiasi fulani kwa sababu ni kijiji karibu na Yerusalemu, kwa hakika mashariki mwa Yerusalemu.

Mahali hapa pengine, Bethania ng'ambo ya Yordani, ni mahali ambapo hatuna hakika kabisa. Kuna mahali katika mwisho wa kusini wa eneo la Transjordan karibu na Bahari

ya Chumvi, ambayo ina mapokeo yanayorejea takriban karne ya tano, ambayo yanabainisha kuwa ni mahali ambapo Yesu alikuwa akienda na hapo ndipo Yohana alipokuwa akibatiza. Nadhani watu wengi wana jambo hilo kama ufahamu maarufu kwamba huduma ya Yohana ilifanywa katika eneo la kusini la Mto Yordani.

Hata hivyo, kuna wale ambao wanataka kuunganisha Bethania wakati mwingine kwa kufanya kazi kimaadili na konsonanti za neno Bethania, na eneo linalojulikana kama Bethania, ambalo liko juu ya Mto Yordani kwa kiasi kikubwa hadi eneo la aina ya kusini-mashariki mwa eneo la Galilaya la Betania karibu na Mto Yarmouk huko. Ili kufanya mambo kuwa magumu zaidi, baadhi ya maandishi ya Yohana 1:28, ambayo 10:40 inarejelea, baadhi yanatumia neno Bethabara badala ya Bethania. Kwa hivyo hii ni sehemu yake nyingine ambayo inapaswa kuzingatiwa.

Kwa hiyo, tunapozitazama Bethania hizi mbili, ile iliyo ng'ambo ya Yordani, mahali pa ajabu sana na pagumu kutambulika, tunajikumbusha kisha kitopografia kuhusu eneo la nchi ambayo Yesu aliishi. Na kwa hivyo, kutoka kwa maoni ya ambapo inatazamwa kwa kawaida Yohana alikuwa akibatiza angekuwa katika eneo hili hapa kusini. Hapa ndipo mapokeo ya kurudi nyuma hadi nyakati za zamani za Byzantine yangepata ubatizo wa Yohana.

Hata hivyo, kuna nadharia kwamba ilikuwa eneo hili la Betania, na nadhani unaweza kuona korongo lililochongwa hapa la Mto Yarmouk mahali fulani katika eneo hili pia mara nyingi huwekwa leo. Kwa hivyo, tukitazama ramani ya kawaida zaidi kuliko, Bethania ng'ambo ya Yordani, hatuna uhakika ni wapi hasa ingekuwa. Hapa ndipo Yerusalemu, lakini Bethania ng'ambo ya Yordani iko mahali fulani juu hapa, au kama ninavyofikiri ni kawaida zaidi katika ufahamu maarufu wa maandiko angalau, chini katika eneo la kusini.

Kwa hivyo, tunapoangalia ardhi kutoka kwa mtazamo wa ramani za mandhari, aina ya mbinu ya satelaiti hapa, hii labda ni giza sana, samahani. Tunazungumza juu ya hapa juu kaskazini-mashariki au upande wa mashariki, upande wa kusini-mashariki kwa kweli wa Bahari ya Galilaya. Hii ni ramani nzuri kwa sababu inakuonyesha mtaro wa ardhi hapa.

Njia nzuri sana ya kuona Mteremko wa Karmeli na Uwanda wa Esdraeloni hapa kwenye Bonde la Megido. Kusini zaidi kwa mtazamo huohuo, tunaona Yerusalemu moja kwa moja hapa, na kisha eneo ambalo Yohana inafikiriwa kuwa alikuwa akibatiza, nasi tuna mapokeo ya karne ya tano hapa. Lakini tena, Bonde la Ufa la Yordani linaloendelea upande wa kaskazini linavutia sana kuona kwenye ramani hii.

Ikiwa uko chini karibu na Mto Yordani upande wa mashariki wa Yerusalemu, na unatazama kuelekea Yerusalemu upande wa magharibi, unaanza kuelewa ni kwa nini usemi huo ni wa kawaida watu kwenda Yerusalemu, kwa sababu unapokuwa karibu na Mto Yordani, Bahari ya Chumvi huko, uko karibu na angalau futi 1,000, futi 1,200

au zaidi, ikitegemea mahali ulipo hasa, chini ya usawa wa bahari, futi 2,60 juu ya usawa wa bahari, Yerusalemu ikiwa mahali fulani. Kwa hiyo, unapotazama juu na kutazama magharibi, unaona nchi ambayo lazima upite ili kufika Yerusalemu, na ni jambo la kusikitisha sana. Unachukua lenzi ya telephoto na kuchukua mtazamo sawa na kuona mtazamo huu, takribani kitu sawa na tulivyoona hapo awali, kutoka kwa pembe pana zaidi.

Sina hakika kabisa, lakini nadhani tunaweza kuwa tunatazama mpaka kwenye Mlima wa Mizeituni hapa tukiwa na ukingo huu wa mwisho ambao haujasikika kidogo kwenye picha. Kwa hiyo, hili lingekuwa ni aina ya eneo ambalo Yesu angepitia ikiwa kweli Bethania ng'ambo ya Yordani ni eneo la kusini. Hata kama alikuwa katika eneo la kaskazini, yaelekea angeshuka chini ya Bonde la Yordani na kisha kugeuka upande wa magharibi ili kupanda Yerusalemu kwa mtindo huo.

Mara tu unapofika Yerusalemu na kutazama nyuma eneo ambalo umetoka kuzunguka, unatazama labda kutoka kwa mtazamo wa Al-Azharia, kijiji cha Waarabu, ambacho mara nyingi leo kinatambulishwa na Bethania, mashariki mwa Mlima wa Mizeituni. Ikiwa tungekuwa na azimio bora zaidi hapa kwenye projekta yetu, labda ungeweza kuona si Bonde la Yordani hapa kidogo tu bali pia baadhi ya mabonde ambayo ni sehemu ya Yordani upande ule mwingine wa Mto Yordani. Nafikiri kitu hiki kidogo chenye kivuli papa hapa, ukingo huu mdogo wa mwisho ambao unaweza kuona kwa shida mawinguni, kwa hakika ni eneo hilo.

Kwa hiyo, unatazama kama maili 15 kuelekea mashariki ili kuona mahali ambapo Mto Yordani ungekuwa. Kwa hiyo leo hii kijiji hiki cha Waarabu, Al-Azharia, kinajulikana sana na unaweza kuona eneo la jumla la ardhi na jinsi lilivyo karibu kabisa na Yerusalemu. Kwa hakika leo hii ni sehemu ya mzozo fulani, kwa bahati mbaya, kwa sababu kile kiitwacho uzio, ambao kwa hakika ni ukuta, kinakata kijiji hiki cha Waarabu kutoka Jerusalem Mashariki kutokana na vurugu wanazofanyiwa Waisraeli na Waarabu.

Wamejenga ukuta. Sijui kuona ukuta, lakini unaweza kuelewa kwa nini walifanya hivyo. Kuna kaburi la kitamaduni la Lazaro katika kijiji hiki, na ikiwa ni la kweli au la ni nadhani ya mtu yeyote.

Kuna makaburi ya karne ya kwanza karibu, kwa hivyo sio jambo la kushangaza kufikiria kuwa hii inaweza kuwa mahali. Sijui kama wanaakiolojia kitaalamu wametathmini tovuti hii. Labda wana, na mimi si ukoo na hilo.

Lakini unaweza kwenda huko leo na kuiona, na kimsingi ni sehemu hii ya chini ambayo unaingia. Kuna makanisa anuwai huko vile vile leo ambayo huadhimisha tovuti hiyo. Kwa hivyo, hapa kuna njama ambayo inajaribu kukupa wazo fulani la jinsi ingekuwa kama mila ya mazishi ambayo ilifanywa siku hiyo kwa Lazaro.

Tunaambiwa katika sura ya 11 kwamba kulikuwa na pango na jiwe lililoviringishwa mbele ya mlango. Ikiwa pango hilo lilikuwa pango la asili au labda zaidi ambalo lilitobolewa kutoka kwenye mwamba, kama katika kisa cha kaburi la Yusufu ambamo Yesu atazikwa baadaye katika injili hii, haiko wazi kabisa. Lakini una aina fulani ya mpangilio kama huu na uwazi wenye chaneli aina ya kuchonga sambamba na uso wa pango na jiwe ambalo huviringika kwenye chaneli hiyo huku na huko kwa kuweka juhudi ndani yake.

Kwa kawaida moja kwa moja mbele ya mlango, wangukuwa na aina fulani ya mfidhaiko ambapo jiwe lingeshuka na kupumzika hapo, lingengezeka, na mvuto ungeshikilia hapo hapo. Kwa hiyo, kunaweza kuwa, mara tu unapoingia kaburini, chumba tofauti, chumba cha kwanza, chumba cha pili, niches zingekatwa kwenye kuta kwa wima ili miili iingizwe. Baada ya miili kuharibika na nafasi ilikuwa ya juu, labda baadaye, mifupa itachukuliwa nje, isiyojulikana kutoka kwa mifupa, na kuweka kwenye sanduku.

Iwapo watu wangukuwa matajiri wa kuweza kumudu kaburi, pengine wangeweza kumudu sanduku la kuweka mifupa. Katika baadhi ya matukio si sana. Kwa hivyo, hapa kuna wazo la jumla la jinsi kaburi lingeweza kuonekana.

Ukienda kwenye ziara ya kuelekea Israeli na uko juu ya Mlima Karmeli na uko katika eneo la Megido huko na ukipanda basi na kukushusha kuelekea Megido kwenye bonde, labda utachukuliwa moja kwa moja na kaburi hili la mawe linaloviringishwa moja kwa moja kando ya barabara kuu unapoenda mahali hapo. Hapo ndipo huyu alipo. Sidhani katika nyakati za zamani, hata hivyo, walikuwa wakitumia bendi hii ya chuma kushikilia diski pamoja kama vile mtu alikuwa ameiweka hapo tangu siku hiyo.

Kwa hiyo, huu ni mfano tu wa kaburi la mawe yanayoviringishwa. Kuna wengi wao katika Israeli ambao unaweza kuona, ambayo labda kwa njia fulani au nyingine inakadiria kaburi la Lazaro na muhimu zaidi kaburi la Yesu. Zaidi juu ya makaburi ya mawe yanayozunguka baadaye.

Tuna slaidi zaidi za kuonyesha kuhusu hilo tunapofikia sura ya 19. Kwa hiyo, baadhi ya masuala ya ufafanuzi katika Yohana sura ya 11. Baadhi ya mambo ambayo yanastahili usikivu wetu na kutufanya tufikirie juu yake.

Kutoka tu kwa mtazamo wa kazi ya kifasihi ya Yohana 11 katika mwanga wa kila kitu kingine katika injili, watu wengi wangeweza kurejelea hii kama ishara ya saba ya kilele. Nadhani niliandika neno mashaka vibaya hapa, sivyo? Nahitaji S hapo badala ya C. Uh-oh. Kwa hivyo, mashaka ni aina ya jengo katika mkusanyiko wa mara tatu kwa muujiza wenyewe.

Kwa maneno mengine, tuna mazungumzo kati ya Yesu na wanafunzi. Kimsingi, Yesu anakawia hapa na kumruhusu Lazaro apite. Kisha Yesu ana mazungumzo yake na Mariamu na kisha na Martha.

Nadhani nimerudi nyuma. Martha na kisha Mariamu. Na kisha hatimaye anafika kaburini na jinsi anavyoponya kimuujiza, samahani, anamfufua Lazaro labda anatarajia jinsi shauku itatokea pia.

Unaweza kufanya kulinganisha kuvutia na sambamba na hilo. Lugha ya siri iliyolindwa ya Yesu katika mazungumzo yake ya awali na wanafunzi pia inavutia katika kuleta mashaka na kukufanya ujiulize nini kinaendelea anapozungumza kuhusu mchana na usiku. Njia ambayo mazungumzo ambayo Yesu anayo katika mstari wa 21 hadi 27 na Martha pia ni ya kuvutia katika mwanga wa eskatologia ya injili ya Yohana.

Tumejadili kidogo tayari, kimsingi kutoka kwa maoni ya sura ya tano, wakati Yesu alisema saa inakuja, lakini sasa ni wakati wafu wanasikia sauti ya mwana wa Mungu. Kwa kweli, watu wanaokuja kwa imani katika Yesu na kusikia sauti yake huwaleta katika maisha mapya pamoja na Mungu na ni ufufuo wa aina fulani, ambao Yesu anasema unatazamia ufufuo katika siku ya mwisho. Kwa hiyo, Yesu anapozungumza na Martha, anamthibitishia imani yake katika ufufuo wa siku ya mwisho.

Kisha Yesu anazungumza naye zaidi kwa mujibu wa kile tunachokiita eskatologia iliyotambulika, kwamba yeye anayeishi na kuniamini hatakufa kamwe kwa maana moja, na hata wale ambao wamekufa wanaoniamini wako hai. Kwa hivyo, eskatologia hii inayotambulika na ya siku zijazo wakati mwingine inaingizwa chini ya kichwa cha eskatologia iliyoanzishwa, kwamba sio moja au nyingine katika injili ya Yohana na katika Agano Jipya kwa ujumla, ni yote mawili. Pengine jambo lenye kutia moyo zaidi kuhusu muujiza huu hapa ni itikio lisilo la kweli kwake, si tu na wasikilizaji wa karibu bali na Kayafa na baraza wanapotafakari juu yake.

Kwa hiyo, hebu wazia jinsi ingekuwa kama ungekuwa umesimama pale pamoja na Mariamu na Martha na marafiki zao kumwona Yesu akimfufua Lazaro, kuviringishwa jiwe na kukaribia kupigwa kofi usoni na uvundo wa mwili wake, na kisha kumwona Yesu akimwita kutoka kaburini na kuliona kwa kweli likifunuliwa mbele ya macho yako. Fikiria jinsi hiyo ingekuwa. Si vigumu ukiangalia hilo kuona mstari wa 45 unasema nini hapa.

Wayahudi wengi waliokuja kumtembelea Mariamu na kuona yale aliyofanya Yesu wakamwamini. Ungewezaje kuliona hilo na usimwamini? Naam, jinsi gani? Kulingana na mstari wa 46, baadhi ya wale waliokuwa wamesimama pale na ambao waliona kwamba, labda hata baadhi ya wale ambao walidhani Yesu alikuwa kweli ambaye alisema kuwa yeye, walikwenda na kutoa taarifa kwa Mafarisayo na kuwaambia yaliyotokea. Hii iliwafanya waitishe mkutano na badala ya kusema, tunao mashahidi

wengi, sio wawili tu, sio watatu tu, tuna mashahidi wengi ambao wanaweza kushuhudia kile ambacho Yesu amefanya.

Kwa hivyo sasa ni wakati wa sisi kupata fahamu zetu na kukiri yeye ni nani. Mtu angefikiri hilo lingekuwa jambo la busara ambalo lingetokea, lakini bila shaka, sivyo ilivyotokea. Kwa hivyo, kwa kuzingatia haya yote, inashangaza kuona Kayafa na unabii wake wa kifumbo, ambao nadhani kimsingi ndio sayansi ya kisiasa ingeiita realpolitik.

Hii ni pretty much yeye kusema hii ni njia hii ni kwenda chini, guys. Ili tuweze kudumisha kiwango chetu cha maisha hadhi yetu na msimamo wetu, huyu jamaa inabidi ashuke chini ili tubaki tumesimama. Labda kweli alifikiri kwamba vuguvugu ambalo Yesu alikuwa akianzisha lingekuwa uasi maarufu dhidi ya Roma na lingewaangusha Warumi.

Labda hiyo ndiyo njia pekee ambayo angeweza kumfikiria Yesu kuwa mtu wa kimasiya. Lakini Yohana anatoa maoni ya kihariri ya kuvutia hapa katika mstari wa 51, kwamba kauli hii ambayo Kayafa alikusudia kama mkakati wa kisiasa, njia ya kudumisha hali ilivyo, inatazamwa kama unabii. Hakusema hivyo peke yake, lakini akiwa mtu binafsi wa kitheokrasi, akiwa kuhani mkuu mwaka huo, alisema kama nabii.

Naye alisema kwamba Yesu angekufa kwa ajili ya taifa la Kiyahudi, si kwa ajili ya taifa hilo tu bali kwa ajili ya watoto wa Mungu waliotawanyika ili kuwakusanya na kuwafanya wawe kitu kimoja. Huu ni ufahamu wa kustaajabisha wa huduma ya Yesu kutoka pengine chanzo kisichowezekana kabisa katika Injili nzima ya Yohana. Mtu huyu ambaye alikuwa kuhani mkuu na ndiye aliyepoteza zaidi, nadhani unaweza kusema, kama Yesu alikuwa sahihi na walikuwa wamekosea, ana maoni haya, ambayo alimaanisha kusema ndiyo njia ambayo tutamtoa Yesu mgongoni mwetu.

Lakini hata katika kufanya hivyo katika majaliwa ya Mungu, anampa Mungu utukufu na kueleza theolojia ambayo ni kweli kweli na ni nini kitakachotokea kwa njia ambayo hata hakuitambua wakati huo. Kwa hivyo kuna umuhimu gani wa kufufuliwa kwa Lazaro katika nuru ya Injili yote ya Yohana? Nadhani labda nimesema vibaya hata wakati wa video hii kwa kurejelea kama ufufuo kwa sababu Lazaro hakufufuka kwa maana ya ufufuo wa mwisho wa watu wa Mungu mwishoni, kwa sababu mwili wake ulikuwa mwili ambao ungekusudiwa kufa kwa mara nyingine tena. Hakupewa kile ambacho Paulo angekiita mwili mtukufu au mwili wa mbinguni wakati huu.

Alifufuliwa. Alilelewa. Hakufufuka kwa maana ya kubadilishwa na aina mpya kabisa ya mwili.

Kwa hivyo, hisia hii ya kuinua inahitaji, nadhani, ifafanuliwe na iwe wazi. Kwa kadiri jinsi ishara ya kufufuliwa kwa Lazaro inavyowekwa katika Injili ya Yohana, kwa hakika

ni ishara ya kilele ya Yohana inayoonyesha Yesu ni nani, utambulisho wake, na kile ambacho Yesu anataka kufanya, hiyo ni kusema utume wake. Na tunaweza kusema hili kwa sababu mbili, si tu asili, lakini pia uwekaji wa fasihi wa ishara.

Hili ndilo jambo la kushangaza zaidi ambalo Yesu amefanya. Amefanya mambo ya ajabu, kuanzia kuyageuza maji kuwa divai. Lakini hii inafanya kuwa rangi katika umuhimu, kumfufua mtu kutoka kwa wafu ambaye alikuwa amekufa kwa siku nne, ambaye alikuwa ameanza kuoza.

Kumtoa mtu kama huyo kaburini hakika ni jambo la kushangaza zaidi katika Injili hii. Pia ni ya hali ya hewa, ni wazi, kwa sababu ya uwekaji wake wa kifasihi. Ni muujiza wa mwisho, ishara ya mwisho ambayo Yesu anaenda kufanya kabla ya kuingia Yerusalemu ana hotuba yake ya kuaga pamoja na wanafunzi wake.

Mtu anaweza kusema kwamba kuonekana kwao baadaye katika mwili wake uliofufuliwa ni ishara pia, na labda mwisho wa Yohana sura ya 20 unaichukua hivyo. Lakini kwa kadiri ishara zinavyojijenga hadi mahali pa juu kabisa na uwekaji wao wa kifasihi, hakika hii ndiyo ishara ya kilele. Tumekuwa tukiona jinsi Yesu amekuwa akipingwa tangu zamani hadi sura ya 2 alipoulizwa ni mamlaka gani alisafisha hekalu.

Upinzani dhidi yake ulilenga katika sura ya 5, na umekuwa ukijengwa kutoka sura ya 7 wakati huu. Nisamehe. Lakini hapa katika sura ya 11, nadhani upinzani dhidi ya Yesu unakuja kichwani, na kuna azimio thabiti la baraza la kumwondoa Yesu, kumwua Yesu, kwa msingi wa baraza la Kayafa.

Mstari wa 53, tangu siku hiyo na kuendelea, wakapanga njama ya kumwua. Kama kipande cha fasihi basi, sura ya 11 haituletei hili kwenye kilele tu, mchakato huu ambao ulianza nyuma kabisa katika sura ya 2 ya upinzani dhidi ya Yesu, lakini pia inatuchukua sisi kama wasomaji kutoka sehemu ya hadhara ya huduma ya Yesu hadi mwisho kabisa wa hiyo, ambayo tutaipata katika sura inayofuata, ikitubadilisha kisha kuingia katika mazungumzo ya kuaga na sura ya 18 ya masimulizi ya shauku ni muhimu sana, ambayo huanza katika sura ya 18. hiyo ndiyo inayotuleta, ikituonyesha kwamba huduma ya hadharani ya Yesu kwa hakika inakaribia mwisho.

Sura moja zaidi na itaisha. Lakini kimsingi, nadhani tungetaka kusema kwamba sura hii ni muhimu kitheolojia, kwa sababu katika hadithi ya Yohana, ufufuo wa Lazaro hakika unasisitiza na kutarajia ufufuo wa Yesu. Kuna ufufuo mkubwa zaidi wa Yesu ambao utakuja.

Yesu amesema, Ego eimi , Mimi ndimi huo ufufuo na uzima. Hapa tuna toleo zuri la Kilatini la hilo, dhahiri kutoka kwa Vulgate katika kanisa la Mtakatifu Lazaro huko Bethania leo. Nimeona picha hii ya kuvutia kwa sababu Lazaro hayupo kwenye picha.

Lakini nadhani msanii huyo alitaka tuone kutokana na hili ni kwamba Lazaro anachungulia nje ya kaburi na kumwona yule anayemwita kutoka kaburini, na dada zake wakimsihi Yesu na kumsifu kwa kumtunza ndugu yao na umati wa watu umesimama karibu. Kwa hiyo hapa labda ni waombolezaji ambao wanaomboleza na dada. Na hapa kuna watu wanaosimama kando, ambao baadhi yao wanatazama kando, labda tayari wanafanya njama ya kupeleka habari hiyo kwa Mafarisayo.

Kwa vyovyote vile, ninaona hii kuwa njia ya kupendeza sana ya kutazama hadithi hii, na ambayo inatuelekeza kwa Bwana, ambaye yuko hapo kumtukuza.

Huyu ni Dk. David Turner katika mafundisho yake juu ya Injili ya Yohana. Hiki ni kipindi cha 13, Nyakati za Tense huko Yerusalemu, Yesu Amfufua Lazaro, Yohana 11:1-57.